

Додаток
до рішення десятої сесії
обласної ради
від 24 жовтня 2007 року
№ 8-10/2007

ЗВІТ
про стан виконання обласної програми
розвитку краєзнавства до 2010 року

На виконання рішення третьої сесії обласної ради від 26 вересня 2002 року № 9 "Про обласну програму розвитку краєзнавства до 2010 року" проведено такі заходи:

Розроблено програму з курсу "Краєзнавство" та запровадження її у вищих навчальних закладах, зокрема, у Кам'янці-Подільському держуніверситеті і Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії, а також в окремих загальних навчальних закладах як варіативну частину програми.

На базі Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти при проведенні курсів і семінарів передбачено спецкурс "Краєзнавство" або плануються окремі питання історії рідного краю.

Питання з краєзнавчої тематики включається до завдань 1-3 етапів обласних, районних та міських олімпіад з історії, географії, археології, етнографії, Всеукраїнського конкурсу науково-дослідницьких робіт учнів, членів Малої академії наук України. Так, наприклад, у 2006 році на II етапі (обласному) Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України було представлено 138 робіт на краєзнавчу тематику, 5 з них удостоєні республіканських відзнак.

Проводяться регіональні студентські та учнівські олімпіади за краєзнавчою тематикою.

Створюється банк даних про історію населених пунктів області.

Запроваджено практику відзначення дипломами авторів кращих студентських робіт в галузі краєзнавства.

Створено науковий підрозділ для науково-тематичного керівництва і редагування історії міст і сіл Хмельницької області.

Розроблена програма розвитку і діяльності громадських музеїв.

Проведено аналітичне дослідження туристсько-екскурсійних маршрутів та попиту на відвідування пам'яток історії та культури.

Розширюються зв'язки науковців вищих навчальних закладів з організаціями туристичного профілю з метою надання їм наукової допомоги в розробці тематики нових туристичних маршрутів, у випуску літератури, підготовці кадрів екскурсоводів, проведення наукових конференцій, організації спільних комплексних пошукових експедицій, створенні інформаційного банку даних з туристсько-екскурсійних і краєзнавчих ресурсів Хмельниччини, в загальноосвітніх навчальних закладах,

активізувати роботу гуртків юних краєзнавців, музейно, пам'ятко-охоронної та екскурсійної роботи серед школярів.

З метою вдосконалення системи заохочення на регіональному рівні краєзнавців за вагомий внесок у дослідження рідного краю розробляється система цих заохочень. Нариси на статті про кращих краєзнавців області друкуються в наукових збірниках та республіканській пресі.

Створено цільові теле- та радіо програми з питань краєзнавства ("Пам'ять століть" та інше).

Наприкінці 2002 року на базі центру дослідження історії Поділля при Кам'янець-Подільському університеті проведено Всеукраїнську науково-методичну конференцію "Історичне краєзнавство в системі освіти України на порозі ХХІ століття: здобутки, проблеми, перспективи". У ній брали участь понад 100 осіб науковців України (Києва, Донецька, Львова, Харкова та ін.).

В основу виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів покладено рух учнівської молоді України за збереження і примноження традицій, звичаїв, обрядів народу "Моя земля – земля моїх батьків".

Розроблено план підготовки та видання краєзнавчої літератури на період до 2010 року, де передбачено видання путівників, буклетів, плакатів, листівок, іншої друкованої продукції з краєзнавства. За останні роки вже видано понад 30 таких видань.

Розгорнуто роботу щодо створення літописів населених пунктів, трудових навчальних і творчих колективів, життєписів окремих осіб з метою підготовки матеріалів до перевидання на принципово новій науковій основі фундаментальної історії міст і сіл України.

Кам'янець-Подільський державний університет і далі продовжує випуск серійних видань: "Кам'янецьчина: історія і сучасність" та "Освіта і культура Поділля" з метою надання науково-методичної допомоги вчителям, викладачам, науковцям з проблем Поділлязнавства.

Кам'янець-Подільський держуніверситет і обласний інститут післядипломної педагогічної освіти планують видати на допомогу вчителям та учням шкіл навчально-методичні посібники: "Історія рідного краю з найдавніших часів до початку ХХ століття", "Українська революція 1917-1920 років на Хмельниччині" та інші.

Постійно вивчається та узагальнюється передовий досвід туристсько-краєзнавчої роботи педагогічних колективів шкіл, музеїв, районних та міських центрів туризму і краєзнавства учнівської молоді. По результатах видаються буклети та методичні розробки. Досвід роботи висвітлюється на сторінках преси, зокрема газети управління освіти і науки обласної державної адміністрації "Майбуття" і журналу "Педагогічний вісник".